

Klimatkontrakt 2030

MELLAN UPPSALA KOMMUN OCH MYNDIGHETERNA
ENERGIMYNDIGHETEN, VINNOVA, FORMAS OCH TILLVÄXTVERKET
SAMT VIABLE CITIES

11 DECEMBER 2020

Innehållsförteckning

Innehållsförteckning.....	2
1 Syftet med Klimatkontrakt 2030.....	3
2 Parter	3
3 Kommunens åtaganden	3
3.1 Kommunens klimatmål.....	3
3.2 Strategi	4
3.3 Organisation och ledning ("Governance").....	4
3.4 Samverkan med näringsliv, akademi och medborgare/civilsamhället	4
3.5 Klimatinvesteringsplan/climate city deficit/finansiering.....	5
3.6 Digitalt stöd till klimatomställningen	5
3.7 Regionalt innovationslabb för klimatneutrala kommuner	5
4 Viable Cities åtaganden	6
4.1 Bättre regler	6
4.2 Innovationer	6
4.3 Samordnad finansiering	6
4.4 Uppbackning inför EU-finansiering	7
5 Myndigheternas åtaganden.....	7
5.1 Samordning kring lärdomar och regelverk.....	7
5.2 Forskning, innovationer och utveckling	8
5.3 Samordnad finansiering	8
5.4 Arbete med Europeiska investeringsprogrammet för forskning och innovation.....	8
6 Strategiska utvecklingsprojekt under 2021.....	8
6.1 Samverkan med näringsliv, akademi och civilsamhälle.....	8
6.2 Långsiktig klimatinvesteringsplan och samhällsekonomiska effekter	8
6.3 Digitalt stöd till klimatomställningen.....	8
7 Gemensamt arbete kring uppföljning, utvärdering och uppdatering	9
8 Kontraktet	9
Bilaga till Klimatkontrakt 2030 Uppsala	11

Viable Cities är ett strategiskt innovationsprogram med uppdraget är att snabba på omställningen till klimatneutrala och hållbara städer till 2030, med digitalisering och medborgarengagemang som möjliggörare. Programmet får stöd i en gemensam satsning av Vinnova, Energimyndigheten och Formas. KTH är värdorganisation för Viable Cities.

1 Syftet med Klimatkontrakt 2030

Syftet med detta Klimatkontrakt är att öka tempot i klimatomställningen i städer inom ramen för Agenda 2030 och samtidigt bidra till återhämtningen i svensk ekonomi i kölvattnet av coronapandemin. Klimatkontraktet uttalar parternas avsikt att höja ambitionen inom hållbar stadsutveckling och klimatomställning. Klimatkontraktet ger även Sverige och svenska städer goda förutsättningar att vara internationella föregångare i städers klimatomställning. Detta ska uppnås genom ömsesidiga och långsiktiga åtaganden om insatser från de undertecknande statliga myndigheternas och kommunens sida enligt följande.

2 Parter

Parter i Klimatkontrakt 2030 är:

- Uppsala kommun.
- Myndigheterna: Statens Energimyndighet (Energimyndigheten), Verket för innovationssystem (Vinnova), Forskningsrådet för miljö, areella näringar och samhällsbyggnad (Formas) och Tillväxtverket.
- Strategiska innovationsprogrammet Viable Cities.

3 Kommunens åtaganden

3.1 Kommunens klimatmål

Uppsalas klimatmål, som antogs i kommunfullmäktige 2015, innebär att Uppsala ska vara en fossilfri välfärdskommun 2030 och klimatpositivt 2050¹. Detta betyder att:

- Utsläppen av växthusgaser från energianvändning, transporter och arbetsmaskiner inom Uppsala kommungeografi ska senast år 2030 vara nära noll samt baseras på förnybara energikällor.
- De samlade utsläppen av växthusgaser ska:
 - o senast år 2040 vara nära noll, dvs ha minskat med ca 90 %
 - o senast år 2050 ha minskat med motsvarande mer än 100 %
 - o senast år 2070 ha minskat med motsvarande cirka 110 %.

I Mål och budget 2021 med plan för 2022–2023 finns ett uppdrag att öka takten i klimatomställningen så att minskningen av växthusgasutsläpp i Uppsala från 2021 ska vara 10–14 % per år fram till 2030. De kommunala verksamheternas egen miljöpåverkan måste minska samtidigt som kommunen verkar för lägre påverkan bland Uppsalas alla invånare och företag.

¹ Miljö- och klimatprogram 2014–2023. Antaget av Uppsala kommunfullmäktige 24 februari 2014. Reviderat enligt beslut i kommunfullmäktige 7 december 2015 – skärpta långsiktiga klimatmål. Alla mål är i jämförelse mot år 1990 och mäts i absoluta tal.

3.2 Strategi

Uppsala kommuns strategiska klimatarbete kan sammanfattas i följande principer²:

1. Nödvändiga klimatmål för Uppsala som samhälle i linje med vetenskapen
2. Utbyggnad av samverkansplattformar med aktörer inom alla samhällssektorer
3. Varje verksamhet inom kommunkoncernen har ansvar för klimatomställningen inom sitt verksamhetsområde
4. Mobilisering av kommunens invånare för ett gemensamt ägarskap för omställningen
5. Fokus på systemförändringar och kommunens roll för systemskiften

Kommunen åtar sig att:

- genomföra konkreta investeringar i lösningar för att åstadkomma systemskiften som kan genomföras fram till 2030
- skapa förutsättningar för en större omställning av samhället för att möjliggöra systemskiften på längre sikt som säkerställer ett klimatpositivt Uppsala 2050.

3.3 Organisation och ledning ("Governance")

Uppsala kommun visar idag ett tydligt klimatledarskap. För att accelerera klimatomställningen i den omfattning som krävs behöver kommunen utveckla förutsättningar för systemskiften inom den egna organisationen och på samhällsnivå.

Kommunen åtar sig att:

- öka takten i klimatomställningen och integrera klimatarbetet i samtliga kommunala verksamheters ansvar. I detta ingår att integrera uppföljning, analys och modellering av klimatpåverkan i alla relevanta beslutsprocesser.
- utveckla kommunkoncernens kapacitet för systemförändringar och systemskiften, och metoder för att följa upp kommunens ledarskap och arbetssätt.
- utveckla och tillämpa styrmedel för klimatneutralitet/klimatpositivitet i stadsutveckling och infrastrukturinvesteringar, med särskilt fokus på Uppsalapaketet.
- utveckla en plattform för innovation i Sydöstra Stadsdelarna samt peka ut andra geografiska bebyggda områden där kommunen tar ledningen i att utveckla testbäddar för systeminnovation.
- inkludera ett systemperspektiv på innovation för klimatomställning i kommunens pågående arbete med att växla upp det interna innovationsarbetet.

3.4 Samverkan med näringsliv, akademi och medborgare/civilsamhället

Uppsala kommun verkar sedan 2010 inom samverkansplattformen Uppsala klimatprotokoll, som inkluderar representanter för näringsliv, akademien, offentlig verksamhet och civilsamhället. Genom Uppsala universitet, SLU, STUNS och Uppsala Innovation Center (UIC) finns god institutionell infrastruktur för innovation. Satsningar på att mobilisera kommunens invånare för klimatomställningen pågår men behöver förstärkas.

² De är en kondensering av bärande förhållnings- och arbetssätt i Policy för hållbar utveckling, Miljö- och klimatprogram samt Energiprogram.

Kommunen åtar sig att:

- medverka till att höja Uppsalas klimatprotokolls innovationskapacitet tillsammans med övriga aktörer inom Klimatprotokollet.
- inkludera tillväxtpotentialen i klimatomställningens systemskiften i arbetet med näringslivsutveckling.
- i samverkan med STUNS, Uppsala universitet, SLU och andra relevanta aktörer utveckla testbäddar för systeminnovation, samt samverkansorganisationer och metoder för att stödja dessa, i utpekade geografiska områden. Ett starkt fokus behöver ligga på att testa och implementera nya lösningar i planering, utveckling och byggnation i såväl nuvarande bebyggelse som i nybyggnadsområden.
- utveckla metoder och arbetssätt för att mobilisera kommunens invånare och civilsamhället för ett gemensamt ägarskap för klimatomställningen. Metoder för att mobilisera medborgare och organisationer på geografisk delområdesnivå, som stadsdelar, tätorter och landsbygdsområden ska utforskas.

3.5 Klimatinvesteringsplan/climate city deficit/finansiering

I arbetet med Klimatfärdplan Uppsala har Uppsala kommun börjat identifiera ett antal viktiga systemskiften och större åtgärder, som behöver utvecklas och prissättas. I samband med detta behöver metoder för riskvärdering kopplat till långsiktig omställning utvecklas samt den samhällsekonomiska nyttan beskrivas.

Kommunen åtar sig att:

- inom ramen för ett gemensamt utvecklingsprojekt (se punkt 4.3) ta fram en klimatinvesteringsplan

3.6 Digitalt stöd till klimatomställningen

Uppsala kommun arbetar med en rad digitala verktyg som stöd i planering och genomförandet av klimatomställningen.

Kommunen åtar sig att:

- under 2021 utvärdera befintliga digitala verktyg för att säkerställa att rätt verktyg används i det fortsatta genomförandet.
- i de åtgärder som avser innovation och testbäddar tillsammans med samarbetspartner verka för införandet av digitala lösningar i de angivna åtta fokusområdena.

3.7 Regionalt innovationslabb för klimatneutrala kommuner

Uppsala kommun har ett pågående regionalt innovationssamarbete. Uppsala kommun ser möjligheter att utveckla samarbetet med Enköping³. för att skapa en innovationsnod av ekosystemkaraktär för klimatneutrala kommuner på väg mot klimatpositivitet.

³ Enköping ingår också i Viable cities satsning Klimatneutrala städer 2030.

Kommunen åtar sig att:

- föra en dialog med Enköping om samverkan kring utvecklingen av det regionala innovationsarbetet.
- i samverkan med regionala aktörer så som STUNS, Uppsala Universitet och SLU samt Uppsala Innovation Center kraftsamla för att Uppsalapaketet ska utvecklas till en internationellt ledande testbädd för systemskiften för klimatneutralitet på väg mot klimatpositivitet.
- arbeta systematiskt med hur innovationer på systemnivå kan prövas, med avseende på bland annat tempo, uppskalning/industrialisering, hantering av och fördelning av risk och vinster samt hantering av målkonflikter.

4 Viable Cities åtaganden

Innovationsprogrammet Viable Cities genomförs i bred samverkan, för att bidra till att ställa om till klimatneutrala städer 2030 som en del i det svenska åtagandet att uppfylla mål i Agenda 2030 och Parisavtalet. I detta ingår att vara internationella föregångare i städers omställning.

Viable Cities arbetar med en bredd av aktörer på tvärs över vetenskapliga discipliner, branscher och samhällssektorer. Det kopplar samman excellenta forskningsmiljöer med stora och små företag inom en rad branscher samt offentliga verksamheter och civilsamhällesorganisationer.

Inom ramen för den roll som Viable Cities har som strategiskt innovationsprogram kommer programmet att verka för följande:

4.1 Bättre regler

Viable Cities har för avsikt att skapa ett kompetensstöd med tillhörande policylabb för att ge kommunen bättre överblick avseende nuvarande och kommande svensk och europeisk lagstiftning, regler och normer av relevans för städers klimatomställning. Detta innefattar processtöd för förändring av regelverk och normer för att i praktiken underlätta klimatomställningen.

4.2 Innovationer

För att underlätta för kommunen att implementera innovationer som påskyndar klimatomställningen, kommer Viable Cities att bidra med kompetensnätverk och processtöd, bland annat genom att engagera andra strategiska innovationsprogram i den fortsatta utvecklingen av Klimatkontrakt 2030, framför allt inom mobilitet, energi, byggd miljö, cirkulär ekonomi och digitalisering.

4.3 Samordnad finansiering

Viable Cities kommer på följande sätt understödja kommunens behov av finansiering av klimatomställning och verka för samarbete och synergi mellan myndigheter som finansierar klimatomställning och hållbar stadsutveckling.

4.3.1 Viable Cities genomför en utlysning runt årsskiftet 2020/2021 med syfte att finansiera fortsatt arbete med Klimatkontrakt 2030. Kommunen är välkommen att söka stöd för medverkan i utvecklingen av ett missionsdrivet klimatarbete.

4.3.2 Viable Cities samarbetar med Tillväxtverket som förvaltande myndighet av Europeiska Regionala Utvecklingsfonden i Sverige och de insatser som finns öronmärkta för hållbar stadsutveckling i syfte att skapa synergi med Klimatkontrakt 2030.

4.3.3 Viable Cities har genom Rådet för Hållbara Städer startat ett samarbete för att skapa synergi mellan statliga myndigheters bidrag till städers klimatomställning och Klimatkontrakt 2030. Myndigheterna avser att utveckla samordningen kring de olika insatser som pågår inom området hållbar stadsutveckling, se 5.3 Samordnad finansiering.

4.3.4 Viable Cities samarbetar med Kommuninvest och Europeiska Investeringsbanken EIB i syfte att utveckla former för att förstärka den långsiktiga finansieringen av kommunens klimatinvesteringsplan.

4.4 Uppbackning inför EU-finansiering

Om kommunen har för avsikt att söka finansiering från Europeiska Investeringsprogrammet för Forskning och Innovation Horisont Europas nya finansiella instrument utifrån mission "100 Climate Neutral Cities by 2030" kommer Viable Cities att utifrån programmets roll och kompetens stödja ansökningsarbetet.

5 Myndigheternas åtaganden

Myndigheterna ställer sig bakom det missionsdrivna arbetet som syftar till att ställa om till klimatneutrala städer 2030 och tillhandahåller en ram för samverkan genom det strategiska innovationsprogrammet Viable Cities.

Myndigheterna har för avsikt att samarbete kring följande utveckling under 2021 för att understödja kommunernas klimatomställning:

5.1 Samordning kring lärdomar och regelverk

Myndigheterna avser att utveckla samordningen mellan berörda svenska myndigheter och skapa förutsättningar för en proaktiv dialog och missionsorienterat lärande kring policyutveckling och kommande regelverk inom hållbar stadsutveckling och klimatomställning.

5.2 Forskning, innovationer och utveckling

Genom utlysningar av medel tillhandahåller myndigheterna finansiering för utveckling och systeminnovation.

5.3 Samordnad finansiering

Myndigheterna avser att utveckla samordningen kring de olika insatser som pågår inom hållbar stadsutveckling och klimatomställning.

5.4 Arbete med Europeiska investeringsprogrammet för forskning och innovation

Myndigheterna arbetar på flera sätt med att understödja svenskt deltagande i EU:s kommande investeringsprogram Horisont Europa, bland annat kopplat till missionen klimatneutrala städer 2030.

6 Strategiska utvecklingsprojekt under 2021

Under 2021 kommer följande strategiska utvecklingsprojekt att bedrivas inom Viable Cities Transition Lab i samverkan med övriga kommuner, med syfte att vid den kommande revideringen av Klimatkontrakt 2030 kunna vidareutveckla innehållet i kontraktet.

6.1 Samverkan med näringsliv, akademi och civilsamhälle

Viable Cities och kommunen utvecklar former för samverkan mellan lokala aktörer för att vidareutveckla och förverkliga ambitionerna i klimatkontraktet, med särskild betoning på medborgar-engagemang. Ett särskilt fokus ligger på mobilisering av invånare på stadsdelsnivå/områdesnivå och ett gemensamt ägarskap för klimatomställningen.

Viable Cities ska samverka med Uppsala kommun för att långsiktigt stötta Uppsala klimatprotokoll i att utveckla kompetensen för att arbeta med systeminnovation.

Viable Cities och Uppsala kommun ska tillsammans utveckla befintliga och nya metoder för att engagera civilsamhället i klimatomställningen.

6.2 Långsiktig klimatinvesteringsplan och samhällsekonomiska effekter

Kommunen har för avsikt att tillsammans med Viable Cities arbeta fram en klimatinvesteringsplan med ett 2030-perspektiv, och att utveckla metoder för att beskriva samhällsekonomiska effekter av klimatomställningens systemskiften. Den ska omfatta såväl kommunala investeringar som de investeringar som sker utanför den kommunala sektorn. Syftet med denna är att bidra både till klimatomställningen och till återhämtning i ekonomin. Investeringsplanen ska kunna ligga till grund för diskussioner om finansiering av klimatinvesteringar. Den ska också kunna stödja den lokala näringspolitiken genom att visa på framtida affärsmöjligheter.

6.3 Digitalt stöd till klimatomställningen

Viable Cities och kommunen utvecklar former för att använda digitala verktyg för att underlätta samskapande mellan aktörer och vägleda beslut om klimatinvesteringar.

7 Gemensamt arbete kring uppföljning, utvärdering och uppdatering

Viable Cities och kommunen är överens om att genomföra en årlig uppföljning av kommunens resultat inom ramen för Klimatkontrakt 2030. Viable Cities tar fram underlag för en årlig uppföljning på kommunal och nationell nivå.

8 Kontraktet

Parterna är överens om att dessa gemensamma åtaganden, så som de formuleras ovan, ska gälla för 2021. Klimatkontraktet ska uppdateras och förnyas inför varje nytt år.

Klimatkontrakt 2030

Parterna är överens om dessa gemensamma åtaganden, så som de formuleras ovan, ska gälla för 2021. Klimatkontraktet ska uppdateras och förnyas inför varje nytt år.

Stockholm, den 11 december 2020

.....
Erik Pelling, kommunstyrelseordförande
Uppsala kommun

.....
Olga Kordas, programchef
Viable Cities

.....
Robert Andrén, generaldirektör
Energimyndigheten

.....
Darja Isaksson, generaldirektör Vinnova

.....
Ingrid Petersson, generaldirektör Formas

.....
Gunilla Nordlöf, generaldirektör
Tillväxtverket

Bilaga till Klimatkontrakt 2030 Uppsala

1 Om bilagan

Denna bilaga innehåller en mer utförlig information om det som Klimatkontrakt 2030 Uppsala tar upp. Numreringen i bilagan motsvarar den som finns i Klimatkontrakt 2030. Bilagan fördjupar alltså Uppsala kommunens planer för klimatomställningen, kommunens åtaganden och nationella myndigheters stöd för genomförandet, samt Viable Cities roll.

Bilagan ger en bred presentation av kommunens klimatarbete, men omfattar inte allt. I vissa delar är det mer exempel på vad Uppsala kommun gör. Den innehåller få referenser till vad som planeras framöver. Detta får utvecklas och beskrivas i kommande års revideringar. Mer åtgärder än det som finns beskrivet i bilagan behövs för att klara klimatomställningen.

Gulmarkerat = förklaring vad paragrafen ska innehålla/berätta

2.1 Kommunens klimatmål

- Kort sammanfattning av övergripande mål/styrande dokument inom miljö och klimatområdet, inklusive adaptation
- Status när det gäller beslut i nämnd, styrelse och fullmäktige
- Uppbackning från politiska partier, näringsliv, akademi och folkrörelser
- Positionering/staden ambitioner att ta ledningen i omställningen
- Stadens ambitioner att koppla klimatomställningen till Agenda 2030/ eller använda Agenda 2030 som genomförandeplan för klimatomställningen

Uppsalas klimatmål, som antogs i kommunfullmäktige 2015, innebär att Uppsala ska vara en fossilfri välfärdskommun 2030 och klimatpositivt 2050. Detta betyder att:

- Utsläppen av växthusgaser från energianvändning, transporter och arbetsmaskiner inom Uppsalakommungeografi ska senast år 2030 vara nära noll samt baseras på förnybara energikällor.
- De samlade utsläppen av växthusgaser ska:
 - o senast år 2040 vara nära noll, dvs ha minskat med ca 90 %
 - o senast år 2050 ha minskat med motsvarande mer än 100 %
 - o senast år 2070 ha minskat med motsvarande cirka 110 %.

Alla mål är i jämförelse mot år 1990 och mäts i absoluta tal.

I kommunfullmäktiges Mål och budget 2021 med plan för 2022–2023 finns ett uppdrag till hela kommunkoncernen att öka takten i klimatomställningen så att minskningen av växthusgasutsläpp i Uppsala från 2021 ska vara 10–14 % per år fram till 2030. De kommunala verksamheternas egen miljöpåverkan måste minska samtidigt som kommunen verkar för lägre påverkan bland Uppsalas alla invånare och företag.

¹ Miljö- och klimatprogram 2014–2023. Antaget av Uppsala kommunfullmäktige 24 februari 2014. Reviderat enligt beslut i kommunfullmäktige 7 december 2015 – skärpta långsiktiga klimatmål.

I Miljö- och klimatprogrammet finns till klimatmålen följande etappmål:

1. Förnybar och klimatneutral uppvärmning 2020
2. Solenergi – från pilot till vardag: 30 MW solenergi 2020
3. Fossilbränslefri kommunal fordonspark 2020, samt fossilbränslefri maskinpark och klimatneutrala upphandlade transporter år 2023
4. 25 procent energieffektivare verksamhet år 2020
5. Hållbar upphandling för en giftfri miljö år 2020
6. 100 procent ekologiska livsmedel 2023
7. Öka det hållbara byggandet och förvaltandet
8. Hållbara affärer, verksamheter och gröna jobb
9. Endast biobaserad eller återvunnen plast 2030, ingen ny fossil plast
10. Mer trä och klimatneutrala material i bygg- och anläggningsprocessen 2030

Anpassning av samhället till effekterna av klimatförändringar

Målet för Uppsalas klimatanpassningsarbete är att Uppsala ska vara ett robust samhälle som är anpassat till de klimatförändringar som sker i dag och som inte kan förhindras i framtiden. Vid planering för klimatanpassning ska höjd tas för effekterna av klimatförändringar som bedöms sannolika då världen klarar 2-gradersmålet eller nästan klarar målet. Även sannolikheten för andra klimatscenarier behöver i vissa fall beaktas.

Arbetet inriktas på att välja förebyggande åtgärder där källan till problemen så långt som möjligt åtgärdas, att välja åtgärder som minskar eller undviker ökad klimatpåverkan samt välja åtgärder som ger flera fördelar ur flera aspekter, till exempel i form av mer grönska och en attraktivare stadsmiljö. Den övergripande styrningen av arbetet med klimatanpassning utgörs av miljö- och klimatprogrammet samt kommunens översiktsplan. I Översiktsplan 2016 är inriktningen för klimatanpassning tydliggjord, vilket återspeglas bland annat i markanvändningskartan. Det finns ett antal prioriterade insatser och klimatanpassning är en del av de generella riktlinjerna för alla mark- och vattenområden. I kommunens vattenprogram, naturvårdsprogram, dagvattenprogram, parkplan, arkitekturpolicy och innerstadsstrategi finns mål, åtgärder och förhållningssätt som delvis har inriktning på eller samspelar med klimatanpassning.

Andra åtaganden kopplade till klimatomställningen finns i följande övergripande styrdokument:

- Policy för Hållbar utveckling: syftar till att beskriva hur Uppsala kommun ska arbeta för att kommunen och därmed Uppsala ska utvecklas hållbart i linje med Agenda 2030. Policyn anger bland annat att åtgärder som ger långsiktiga och strukturella förändringar i social, ekologisk och ekonomisk hållbar riktning ska väljas i första hand och att åtgärder ska planeras ur ett helhetsperspektiv och hänsyn till påverkan utanför kommunens gränser ska vägas in. Samverkan internt och externt, med invånare, myndigheter, näringsliv och föreningsliv, ingår också i policyn.
- Miljö- och klimatprogram: syftar till att skapa en sammanhållen och övergripande plattform för det strategiska arbetet med giftfri miljö och klimat och på så sätt uppnå kommunens långsiktiga miljö-, klimat- och utvecklingsmål.
- Energiprogram 2050: beskriver Uppsala kommuns vision för den långsiktiga utvecklingen av energisystemet i Uppsala. Målet är att åstadkomma ett klimatpositivt och ett miljömässigt, socialt och ekonomiskt hållbart energisystem, som ger flera nyttor med övriga samhällssystem. Syftet är att utveckla energisystemet i sig och koppla det bättre till övriga tekniska samhällssystem för att dessa i sin tur ska bli mer hållbara, och de tillsammans kunna utgöra ett integrerat kretsloppssystem.

- Översiktsplan: anger att Uppsala 2050 är föregångare i en samhällsutveckling som bidrar till global miljö- och klimatåterhämtning. Detta innebär bland annat planeringsprinciper inriktade på kretslopp, ekosystemtjänster och minimerat resursbehov; resurseffektivitet och synergieffekter; robusta transport- och försörjningssystem, samt hög tillgänglighet med smarta transporter.
- Landsbygdsprogram för Uppsala kommun: mål med bäring på klimatomställningen är bl.a. att skapa förutsättningar för att öka den hållbara närproduktionen av förnybar energi och livsmedel; att öka möjligheten till ett hållbart- och kollektivt resande genom att ha ett dörr- till dörrperspektiv och att skapa förutsättningar för ett hållbart, inkluderande och jämställt engagemang.
- Aktivitetsplan för innovation: Kommunledningskontoret har tagit fram en plan för att öka innovationskapaciteten i kommunen. Aktiviteterna fokuserar på riktning, struktur, kultur, förutsättningar, kompetens och utvärdering.
- Program för mobilitet och trafik och Handlingsplan för mobilitet och trafik: är under utveckling och politisk beredning med planerat antagande under 2021. Programmet utgår från målet om 100 % hållbart resande 2050. Handlingsplanen kommer att innehålla en rad åtgärder för att säkerställa hållbart resande och fossilfria transporter.
- Policy för digital transformation: anger styrande principer för kommunkoncernens arbete för digital transformation på ett sätt som bidrar till kommunens övergripande mål (antagen av kommunfullmäktige 2020).

Kommunfullmäktige har i januari 2020 gett kommunstyrelsen i uppdrag att ta fram förslag på ett övergripande långsiktigt program som visar på tydlig riktning i ett tioårsperspektiv mot hållbart Uppsala 2030 med utblick mot 2050. Detta program, kallat Agenda Uppsala är under arbete och omfattar alla 17 hållbarhetsmål inom Agenda 2030. Programmet är tänkt att ersätta de flesta av styrdokumenterna ovan. I och med Agenda Uppsala kommer klimatomställningen vara tydligt integrerad med Agenda 2030 som helhet. Den klimatfärdplan som tas fram inom ramen för Viable Cities-programmet Klimatneutrala städer 2030 kommer också att utgå från Agenda 2030.

Uppsalas klimatmål har en bred förankring i samhället. Inom ramen för Uppsala klimatprotokoll har 42 organisationer i Uppsala inom offentlig verksamhet, näringsliv, akademi och civilsamhälle ställt sig bakom Uppsalas klimatmål. Uppsala klimatprotokoll och Uppsala kommun tar i samverkan fram färdplan Klimatpositivt Uppsala, som ska lägga grunden för de systemskiften och innovationer som behövs för att nå klimatmålen. Den utgör en central pelare i samarbetet inom Klimatkontrakt 2030 Uppsala.

22 Strategi

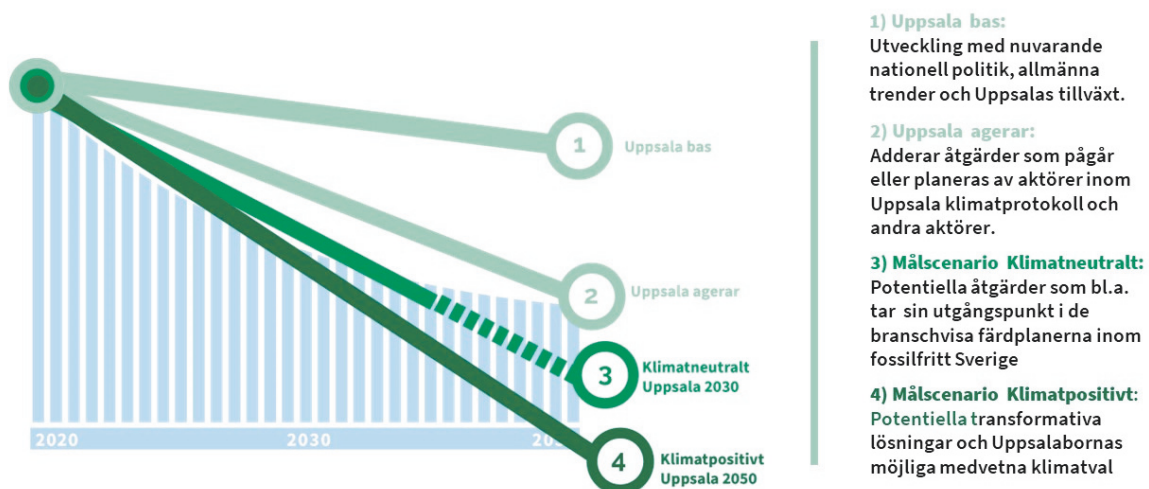
Beskrivning av utgångsläge och behovet av åtgärder för att nå klimatmålet ("climate policy deficit"), framför allt inom följande områden:

- Omställning av energisystemet
- Energiomställning i bebyggt miljö
- Energiomställning i stadens egna byggnader och infrastruktur
- Omställning av transportsystemet (kollektivtrafik, transportfordon, privata bilar, taxibilar, båttrafik mm)
- Omställning till cirkulära resursflöden

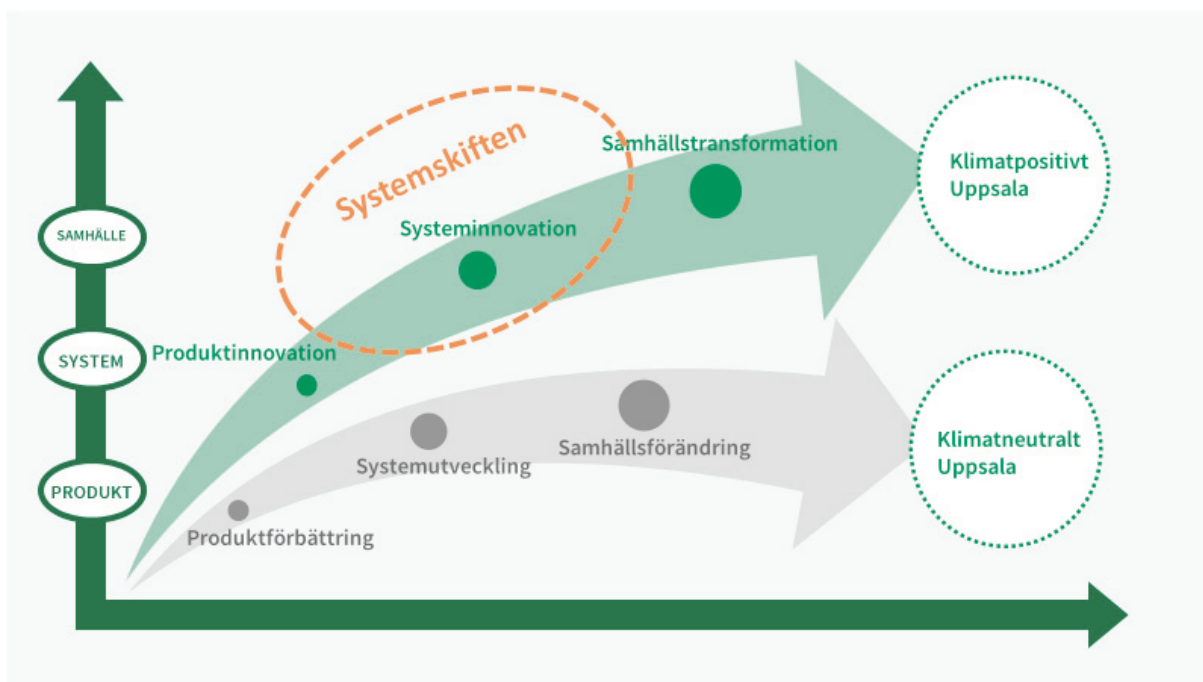
Uppsala kommuns klimatstrategi bygger på följande principer:

1. Nödvändiga klimatmål för Uppsala som samhälle i linje med vetenskapen
2. Initiera breda samverkansplattformar med många olika samhällsaktörer
3. Varje verksamhet i kommunen har ansvar för att integrera klimatfrågan i sitt verksamhetsansvar
4. Mobilisering av kommunens invånare för ett gemensamt ägarskap för omställningen
5. Fokus på systemförändringar och kommunens roll för systemskiften

Uppsala kommun följer årligen upp växthusgasutsläppen i Uppsala som geografiskt område. Uppsalas klimatpåverkan idag (basår 2017) och i framtiden till 2050 modelleras av kommunen i programmet LEAP från Stockholm Environment Institute Boston. Den kallas för Uppsala klimatmodell. Genom kontinuerlig uppdatering och vidareutveckling av Uppsalas LEAP-modell fångas en allt större andel av utsläppen upp i modelleringen. I nuläget ingår energisystemet (tillförsel, omvandling, distribution, användning), transportsystemet (personresor, godstransporter och långväga resande), bygg- och anläggningsprocessen (byggmaterial, arbetsmaskiner etc), djurhållning och jordbruk samt VA- och avfallssystemet. Modellering av konsumtionsbaserade utsläpp är under utveckling. Med stöd av Uppsala universitets klimatledarskapsnod har också en koldioxidbudget tagits fram för Uppsala som geografiskt område, som kommer att utgöra utgångspunkten för bedömningen av i vilken takt utsläppen ska minska. Scenarier som modelleras i Uppsalas klimatmodell är:

En utgångspunkt i förståelsen för vad som krävs i magnitud av åtgärder för att nå klimatmålen illustreras i bilden nedan. Produkter, system och samhälle behöver utvecklas. Bedömningen är att förändringen som är resultatet av utvecklingen av de olika nivåerna är inte tillräckliga för att nå de slutliga klimatmålen. Man kan säga att med utvecklingsinsatser kan vi nå ett klimatneutralt samhälle, men för att nå de nödvändiga klimatmålen krävs omställning och transformation. För det krävs det innovationer snarare än utveckling. Innovationer förändrar produkten, systemet eller samhället som sådant, förändrar det till något nytt. Innovation på systemnivå, systeminnovation resulterar i en omställning som kallas systemskifte. Fokus i klimatarbetet bör ligga på innovationer och särskilt innovation för systemskiften för att nå målet Klimatpositivt Uppsala.

Med basis i uppföljning och modellering utvecklas åtgärder med fokus på att åstadkomma systemförändringar och systemskiften inom åtta fokusområden:

- Systemförändringar och systemskiften som kan genomföras fram till 2030: kommunen åtar sig att göra konkreta investeringar i lösningar.
- Systemförändringar och systemskiften som innebär en större omställning av samhället och därför kommer att kunna äga rum fullt ut först efter 2030: kommunen åtar sig att skapa förutsättningar utveckling och innovation med fokus på systemskiften och transformation

Utgångsläge och en första inventering av behov av större och strukturella åtgärder inom de åtta fokusområdena är:

- Energisystemet: De stora fossila utsläppskällorna i den lokala fjärrvärmeproduktionen är utfasade. Det som kvarstår är energiåtervinning ur avfallsförbränningen som innehåller fossil plast. Viktiga åtgärder för omställning av fjärrvärmeproduktionen är utfasning av fossil plast, utveckling av fjärde generationens fjärrvärme, värmeverk för biokolproduktion och utveckling av CCS-CCU (en förstudie har genomförts under våren 2020). Den andra nuvarande stora källan till klimatpåverkan från energisystemet är tillförd el till (elanvändning i) Uppsala, där klimatpåverkan beräknas från den nordiska elproduktionen. Viktiga åtgärder inom detta område är fortsatt energieffektivisering i bostäder och lokaler, inklusive kommunens egna lokaler, samt utbyggnad av solproduktion. I Mälardalsregionen är elnätet mycket ansträngt vilket är ett stort hinder för elektrifiering av transportsektorn, och viktiga åtgärder för att hantera detta är energilagring, vätgasproduktion och lokala effektmärknader.
- Transportsystemet: Klimatpåverkan från det lokala trafikarbetet minskar svagt, och omställningstakten behöver öka. Klimatpåverkan från trafiken kommer till två tredjedelar från personbilar och en tredjedel från lätta och tunga lastbilar, men godstrafiken förväntas öka avsevärt om inte åtgärder vidtas. Hållbar mobilitet är ett viktigt åtgärdsområde, liksom samordning av godstransporter och elektrifiering av hela transportsystemet. Utbyggnad av kapacitetsstark kollektivtrafik och järnväg sker inom ramen för Uppsalapaketet.

- Kretsloppssystem: De tekniska försörjningssystemen (el, vatten, avlopp, avfall) är idag separata och i huvudsak linjära. Åtgärder inom detta område syftar främst till att skapa integrerade system för teknisk försörjning som säkerställer cirkulära flöden av vatten, näring och avfall där synergier mellan dessa flöden samt energisystemet tillvaratas.
- Bygg- och anläggningsprocessen: Bygg- och anläggningsmaterial står för den största delen av klimatpåverkan inom detta område, även om arbetsmaskiner och transporter också är betydande utsläppskällor. Viktiga åtgärder inom detta område är träbyggande, krav på klimatneutral betong, minskad materialanvändning i anläggningsprojekt, återbruk och spillfritt bygge, uppskalning av bygglogistik-center och elektrifiering av arbetsmaskiner,
- Cirkulär livsmedelskedja och kolinlagring: Detta område står potentiellt för stora utsläpp, men klimatmodelleringen är under utveckling för att fastställa nuläget. Viktiga åtgärdsområden är recirkulation av näring, fossilfria arbetsmaskiner och transporter, regenerativt jordbruk, minskat matsvinn och ändrade matvanor, hänsyn till markens kolinlagringskapacitet i fysisk planering och urban natur.
- Klimatdriven affärs- och verksamhetsutveckling: Viktiga åtgärder inom detta område är att utveckla arbetssätt för att utveckla och skala upp affärs- och verksamhetsutveckling med klimatomställningen i centrum.
- Klimatmedvetna och engagerade invånare: Långväga resor ingår i Uppsalas klimatmodellering och har hittills stått för en stor utsläppsökning. Modellering och uppföljning av klimatpåverkan från övrig konsumtion är under utveckling. Utöver Uppsalabornas medvetna val är ett viktigt åtgärdsområde att engagera och mobilisera kommunens invånare för klimatomställningen.
- Geografiska delområden: Lösningar och åtgärder behöver integreras med ett systemperspektiv på klimatomställningen. Att genomföra detta på stadsdelsnivå samt inom kommunens mindre tätorter och landsbygd har identifierats som en viktig åtgärd, som också har stor potential att bidra till systeminnovation och mobilisering av kommunens invånare. Kopplingen mellan stad och omgivande land i klimatomställningen ska genomföras inom ramen för kommunens områdesplanering. Genom avtalet med staten om nya städer inom ramen för Uppsalapaketet har Uppsala kommun åtagit sig att göra Sydöstra stadsdelarna till en klimatpositiv stadsdel och särskilt fokus kommer därför att läggas på systeminnovation.

2.3 Organisation och ledning ("Governance")

Beskrivning av hur staden/kommunen planerar att utveckla styrning- och ledningsfunktion och institutionell kapacitet att driva omställning för att nå uppsatta mål; i detta ingår att engagera hela staden, inklusive bolagssektorn, och alla viktiga intressenter i samhället.

Genom Uppsalas övergripande vision "Uppsala – en fossilbränslefri välfärdskommun som bidrar med lösningar till global ekologisk återhämtning och välfärd" vill kommunen ta ledning i omställningen. Kommunstyrelsen har ansvar för samordning och utveckling av det strategiska klimatarbetet och för uppföljning av klimatarbetet. För att accelerera klimatomställningen i den omfattning som krävs behöver kommunen utveckla förutsättningar både för systemförändringar och för systemskiften både inom den egna organisationen och i samhället.

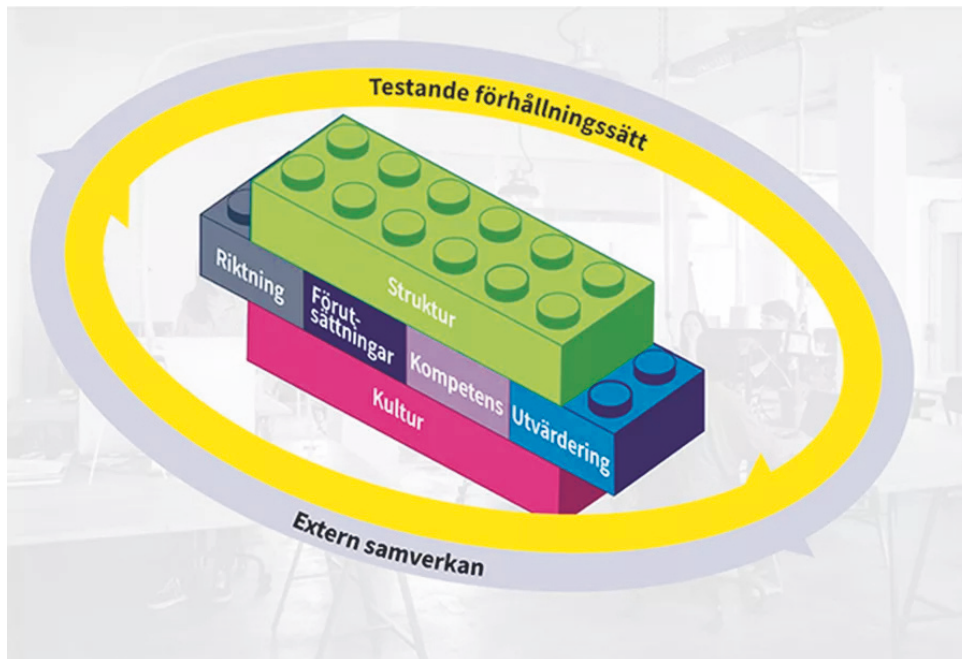
Uppsalas förutsättningar för att åstadkomma en "Uppsalamodell" för hållbar samhällsutveckling är mycket goda. Uppsala är en stad av europeisk normalstorlek, med en rad styrkor som i många

fall bara betydligt större städer kan konkurrera med. På en liten yta finns två universitet med internationellt ledande akademiska institutioner, en företagsinkubator i världsklass och nischer med världsledande produktionsindustri med stora FoU-avdelningar, kunskapsintensiva näringar med spirande entreprenörskap i såväl nystartade som etablerade företag och organisationer, välutbildad befolkning med en hög andel unga människor och aktiva pensionerade experter, stora bostads- och infrastruktursatsningar och ett framgångsrikt och internationellt uppmärksammat och prisbelönat klimatarbete. Uppsala blev Sveriges klimatsstad 2013, 2018 och 2020, samt global klimatstad 2018, i WWF:s One Planet City Challenge. Uppsala deltar också i en rad nationella och internationella samverkansplattformar såsom Viable Cities, Fossilfritt Sverige, Klimatkommunerna, EuroCities och Borgmästaravtalet.

Uppsala är ett av regeringens prioriterade områden i satsningen på nya hållbara städer och stadsdelar. Satsningen genom Uppsalapaketet på nya bostäder och arbetsplatser i de sydöstra stadsdelarna kommer fungera som förebild för hållbart byggande med krav på innovation. Siktet är inställt på att bli en testbädd för nya cirkulära systemlösningar och andra systeminnovationer. Målet är ett hållbart och klimatpositivt Uppsala till år 2050. Uppsalapaketet är Uppsalas benämning på avtalet mellan kommunen, staten och regionen som omfattar ytterligare två tågspår mellan Uppsala och Stockholm, en ny tågstation vid Bergsbrunna, ny kapacitetsstark kollektivtrafik och fler bostadsområden i de södra och sydöstra stadsdelarna. Utvecklingen inom ramen för Uppsalapaketet kommer att få stor betydelse för hela huvudstadsregionen, och behöver därför bidra till klimatomställningen i så stor utsträckning som möjligt. Med Uppsalapaketet som hävstång finns stor potential att säkra ytterligare nationell och internationell medfinansiering för innovationsaktiviteter inom hållbar samhälls-, stads och näringslivsutveckling. Genom avtalet med staten finns både krav och möjligheter att arbeta med systemförändringar och systemskiften och undanröja hinder för innovation genom till exempel förändrad lagstiftning och regelverk.

Uppsala kommun tar i samverkan med Uppsala klimatprotokoll fram Färdplan Klimatpositivt Uppsala, en strategisk vägledning för hur klimatmålen kan nås. Det sker i samarbete med Viable Cities och åtta andra kommuner i satsningen satsning Klimatneutrala städer 2030.

Uppsala kommun arbetar aktivt och strategiskt med digital utveckling och innovation, genom bland annat testbäddar, för att utveckla den egna verksamheten, stärka klimatarbetet och skapa ett smart och hållbart Uppsala. Kommunens innovationssatsning drivs för att finna, genomföra och skala upp lösningar på samhällsutmaningar inom bland annat klimat, energi och miljö där det kommunala kärnuppdraget förenas med en framåtsyftande offensiv närings- och jobbpolitik. Uppsala kommun arbetar med flera byggstenar för att skapa en innovativ organisation:

2.4 Samverkan med näringsliv, akademi och medborgare/civilsamhället

Detta ingår bland de strategiska utvecklingsprojekten som Viable Cities och kommunen kommer att genomföra under 2021.

- Beskrivning av hur staden/kommunen kommer att engagera näringsliv, akademi och civilsamhället - kan gärna kopplas till "innovationsteam"
- Beskrivning av hur staden planerar att engagera invånarna i klimatomställningen i deras många roller (medborgare, ägare av bostäder, ägare av transportmedel, ansvariga för återvinning, konsumenter, innovatörer mm)

Ett stort fokus för Uppsala kommuns samverkan för klimatomställningen är Uppsala klimatprotokoll som samlar 42 organisationer i Uppsala inom offentlighet, näringsliv, akademi och civilsamhälle. Medlemmarna har tillsammans cirka 38 000 anställda, vilket är drygt en tredjedel av alla anställda i Uppsala. Medlemskap i klimatprotokollet innebär ett åtagande om att bidra till genomförandet av Uppsalas klimatmål genom ett systematiskt klimatarbete.

För att öka takten i omställningen har Klimatprotokollet formulerat 30 klimatutmaningar inom energi, transporter och arbetsmaskiner, resor, byggnation och anläggning samt övrig indirekt klimatpåverkan. Varje medlem i klimatprotokollet ska anta minst fem utmaningar, utöver de man redan klarat av.

Inom ramen för arbetet med Klimatfärdplan Uppsala pågår arbete för att stärka klimatprotokollets innovationskapacitet och utveckla formerna för samverkan inför kommande protokollperiod som startar juli 2021. Nya metoder och arbetsätt testas inom ramen för klimatprotokollets fokusgrupper och arbetsgrupper. Fler branschrepresentanter behöver komma med i arbetet för att täcka sakområden som idag inte finns i Klimatprotokollet. Men allt kan inte täckas inom Klimatprotokollet, utan flera kompletterande samarbetsarenor behövs.

Viable Cities ska stötta Uppsala kommun och därigenom Uppsala klimatprotokoll i att utveckla kompetensen för att arbeta med innovation och särskilt systeminnovation. Detta ska ske i samverkan med Uppsala kommuns interna innovationsarbete och andra aktörers arbetssätt.

Genom STUNS, Stiftelsen för samverkan mellan universiteten i Uppsala, näringsliv och samhälle, finns ett väl utvecklat innovationssamarbete mellan akademien och Uppsala kommun. En ökad kapacitet för innovation för ett klimatpositivt Uppsala utvecklas utifrån ett starkt fokus på att finansiera, testa och implementera nya lösningar i pågående och kommande planering, utveckling och byggnation. Detta sker i samverkan med det externa innovationsstödsystemet och aktörer inom de ovan angivna fokusområdena.

Uppsala kommun har träffat en lokal överenskommelse med föreningslivet som 140 föreningar har skrivit under, där dialog och samverkan om samhällsutvecklingen ingår. Samverkan med civilsamhället sker också inom ramen för arbetet med Klimatfärdplan Uppsala.

Kommunen utvecklar olika sätt att involvera invånarna i klimatomställningen. Exempel på detta är:

- Klimatlätt Uppsala: Kampanjen Klimatlätt Uppsala genomfördes från våren 2019 till våren 2020, med syfte att engagera och inspirera medborgare i Uppsala län att leva mer hållbart och minska det egna klimatavtrycket i vardagen. Klimatlätt var ett samarbetsinitiativ mellan Chalmers tekniska högskola, Uppsala kommun, Uppsalahem och företaget Svalna, tillsammans med en rad andra aktörer som verkar både i Uppsala och nationellt; Göteborgs universitet, Sensus studieförbund, Studieförbundet, Svenska kyrkan och Region Uppsala. I arbetet utvecklades så kallade klimatstegstävlingar, inspirerat av stegtävlingar som sker på många arbetsplatser. Chalmers utvärdering visar att det var ett effektivt sätt att åstadkomma klimatminskningar. Parterna är intresserade av att fortsätta samarbetet och söker vägar för att skala upp arbetet. Uppsala läns energi- och klimatrådgivning håller ihop arbetet framöver.
- Uppsalahem AB: kommunens bostadsallmännytta har en aktiv dialog och engagemangsarbete med sina boende och hyresgästföreningar i klimat och hållbarhetsfrågor. Uppsalahem drev tillsammans med Ica 2015 pilotprojektet KlimatRätt, där inspiration och stöd till klimatlösningar gavs till boenden i ett flerfamiljshus i Uppsala. Därefter gick Uppsalahem vidare med att föreslå att fler aktörer i en öppen samarbetsplattform skulle utveckla arbetet i Uppsala. Detta blev sedan Klimatlätt Uppsala.
- Klimatveckan: under våren 2021 ska Uppsalas andra klimatvecka genomföras. Klimatveckan 2021 har som övergripande syfte att mobilisera Uppsalas invånare för ett gemensamt ägarskap för klimatomställningen genom att skapa förståelse för vilken omställning som krävs inom klimatfärdplanens fokusområden Klimatmedvetna och engagerade invånare, Energisystem, Transportsystemet, Bygg- och anläggningsprocessen, Livsmedelskedjan och Geografiska delområden.
- Medborgarbudget: Medborgarbudget är ett samlingsbegrepp för metoder som används för att involvera medborgare i beslutsprocesser om hur kommunens resurser används och innebär ett nytt sätt att ta vara på utvecklingsidéer från lokalsamhället. Som en del i genomförandet av kommunens landsbygdsprogram har ett pilotprojekt med medborgarbudget startat, för att testa om medborgarbudget som metod fungerar i Uppsala och för att öka kopplingen mellan stad och land. En medborgarbudgetprocess ger kommunen möjlighet att svara upp mot de initiativ och engagemang som finns i bygderna och en arena för nya samarbetsformer skapas.

- Byggemenskaper: Uppsala kommun deltar i projektet Divercity (www.divcity.se) för att bana väg för fler byggemenskaper i Sverige. En byggemenskap drivs av människor och deras idéer om ett bättre boende vilket ofta sammanfaller med ett engagemang och ett intresse för en bättre värld och en bättre miljö där boendet och den vardagliga livsstilen förstås är en grundförutsättning. Det finns potential att utveckla byggemenskaper till testbäddar för nya tekniska lösningar och för lösningar för social hållbarhet. Byggemenskaper utgör en grogrund för social gemenskap i ett kvarter eller en stadsdel. Uppsalas första byggemenskap Gården innehåller exempel på både sociala och miljömässiga kvaliteter.
- Energigemenskaper: Grundtanken med energigemenskaper är att invånare och andra aktörer ska kunna organisera sig och delta mer aktivt i energisystemet, gärna i en lokal kontext som exempelvis en stadsdel. På så sätt kan omställningen av energisystemet accelereras och engagemanget öka. Uppsala kommun arbetar med energigemenskaper inom ramen för projektet COBEN.
- Energi- och klimatrådgivning i hela stadsdelar: Inom ramen för klimatfärdplanen utreder Uppsala läns energi- och klimatrådgivning förutsättningarna för att arbeta med rådgivning i kvarter eller stadsdelar, istället för gentemot en och en organisation. Uppsala har en relativt stor andel bostadsrätter. Det är en särskild utmaning att få bostadsrättsföreningar (BRF) att engagera sig i klimatomställningen men det finns också stor potential, kopplat till många frågor exempelvis energieffektivisering, laddinfrastruktur, mobilitetslösningar med mera.
- Samhällskontrakt: Uppsala kommun deltar i ett utvecklingsprojekt initierat av Sveriges kommuner och regioner (SKR) för att pröva att utveckla lokala överenskommelser utifrån rättigheter, skyldigheter och delaktighet för en hållbar utveckling tillsammans med aktörer i lokalsamhället. I detta ingår metodutveckling för samhällskontrakt och dialog med invånare och civilsamhälle. I nuläget är det inte bestämt om arbetet med samhällskontrakt kommer att handla om klimatomställningen, men metoder och arbetssätt som utvecklas bedöms kunna inspirera klimatarbetet.

Med det övergripande målet att mobilisera kommunens invånare för ett gemensamt ägarskap för klimatomställningen kommer dessa, och tillkommande, metoder att utvärderas och fortsatt arbete att definieras. Exempelvis finns det intressanta konceptet "Living Lab" där man över tid kan testa olika boendelösningar och hur de upplevs och fungerar när människor verkligen använder dem.

2.5 Klimatinvesteringsplan/climate city deficit/finansiering och samhällsekonomiska effekter

Detta ingår bland de strategiska utvecklingsprojekten som Viable Cities och Uppsala kommun kommer att genomföra under 2021. Notera att det som sägs om investeringar i klimatomställning avser såväl kommunala verksamheter som omställningar i befintlig bebyggelse och i nyproduktion av bostäder/stadsdelar.

En investeringsplan för Uppsala kommer att tas fram under 2021 i samverkan med Viable Cities.

Exempel på identifierade investeringsbehov med bäring på systemskiften är elektrifiering av transportsystemet, utbyggnad av biokolverk, sista-milen-samordning av godstransporter, utbyggnad av infrastruktur för vätgasproduktion, utbyggnad av solexproduktion, energilagring och infrastruktur för hållbar mobilitet samt satsningar inom bygg- och anläggningssektorn. Vidare integrering av de olika tekniska försörjningssystemen till ett integrerat tekniskt kretsloppssystem.

2.6 Digitalt stöd till klimatomställningen

Beskrivning av hur staden planerar att utveckla digitalt stöd för klimatomställningen.

Uppsala arbetar med en rad digitala verktyg som stöd i genomförandet av klimatomställningen:

- ClimateView är ett digitalt processverktyg för visualisering och upprätthållande av klimatfärdplaner som används av flera städer i Sverige och globalt.
- Oden är ett visualiseringssystem som ger fastighetsägare och kommuner en energikartläggning och aggregerad information om nuläge, framtida scenarier och möjliga åtgärder att förbättra fastighetsprestanda. Systemet använder olika urbana energidataskällor och utgör ett verktyg för analys med hjälp av "big data" från olika perspektiv i stadsbyggandet. Dessa inkluderar energi, klimat och samhällsinvesteringar. Oden är framtagen för stadsplanerare, fastighetsägare, bostadsrättsföreningar samt energitjänsteföretag, studenter, och offentliga användare.
- ArcGIS Urban är ett webbaserat design- och kommunikationsverktyg med ett flertal funktioner som kan användas i kommunala planeringsprocesser inom fysisk miljö. Programmet visar staden i 3D vilket möjliggör överskådlig och lättillgänglig information om pågående planering och stadsutveckling. Det har flera funktioner som skapar nytta för planeringen såsom tester av scenarion där skala, volym och ljusförhållanden för olika bebyggelsealternativ enkelt kan studeras och jämföras. Klimatpåverkan från planeringsförslag och utbyggnadscenarior kan presenteras tillsammans med projektpresentationerna i 3D-gränssnittet som kan publiceras och följas av stadens invånare.
- SimpliCity: Uppsala kommun deltar i EU-projektet SimpliCity som fokuserar på att göra städerna mer hållbara genom att utveckla digitala tjänster och incitamentdesign för smarta hållbara samhällen för att uppmuntra ökad cykelmobilitet, lokal konsumtion och produktion och social integration.
- Svalna är en app som räknar ut individers klimatpåverkan från transport, boende, konsumtion och mat och ger inspiration till hur man kan leva mer hållbart. Svalna använder vetenskapliga metoder för att göra så tillförlitliga uppskattningar av utsläppen som möjligt. Och om användaren så vill kan hen koppla sina bankkonton och kort till appen som då beräknar klimatpåverkan från inköp. Appen används inom ramen för Klimatlätt Uppsala.

En utvärdering av digitala verktyg för klimatomställningen kommer att genomföras under våren 2021. En fortlöpande omvärldsbevakning sker för att fånga upp nya intressanta verktyg.

2.7 Regional innovationsnod för klimatneutrala kommuner

Beskriv hur kommunen avser att fungera som ett utvecklingscentrum för klimatomställning för andra kommuner i regionen.

Uppsala kommun har ett pågående regionalt innovationssamarbete genom den regionala innovationsstiftelsen STUNS, stiftad av Uppsala kommun, Region Uppsala, Länsstyrelsen Uppsala län, Handelskammaren i Uppsala län, Uppsala universitet och SLU. Med resurser från bland annat Färdplan Klimatpositivt Uppsala utvecklar STUNS en ny verksamhetsgren, Hållbara samhällen - en plattform för att stödja och accelerera arbetet med hållbar samhälls-, stads- och näringslivsutveckling i Uppsalaregionen. Uppsala Kommun har även ett samverkansavtal med Uppsala Universitet och SLU som utgör en ram där kommunen växlar upp forskning och innovation för klimatpositiva kommuner.

Enköping, en av länets andra kommuner, arbetar också inom Viable Cities program Klimatneutrala städer 2030. Uppsala och Enköping samverkar idag bland annat genom STUNS och avser att stärka detta samarbete och samverkan med andra delar av det externa innovationsstödsystemet för att vidareutveckla en innovationsnod av ekosystemkaraktär för klimatneutrala kommuner på väg mot klimatpositivitet.

En regional innovationsnod för klimatneutrala kommuner i Uppsala län kan med fördel samordnas med liknande initiativ inom andra områden. I nuläget pågår till exempel en förstudie om att starta ett regionalt innovationslabb med fokus på systeminnovation för omställning av sjukvården på uppdrag av HSVÖ (samarbetsforumet för länets kommuner och regionen på vård och omsorgsområdet). En samordning av olika regionala innovationsinitiativ kan bidra till gemensamt lärande som är viktigt för att växla upp arbetet med systeminnovation.

I Uppsala finns Uppsala Innovation Centre (UIC) som är en av landets främsta företagsinkubatorer och acceleratorer. UIC rankas som en av världens 5 bästa företagsinkubatorer. Utöver ovanstående arbete vore det intressant att tillsammans med Viable Cities utforska och utveckla i det kommande gemensamma utvecklingsarbetet i Klimatkontrakt 2030 Uppsala en roll för UIC som innovationscenter och inkubator inom EU:s program för 100 Klimatneutrala Städer. Det ska förstås i så fall knytas ihop med Uppsala som en möjlig nationell och europeisk arena för innovativa lösningar. Pågående utredningar kring möjliga boexpo, kulturhuvudstad, innovationsdistrikt och internationell utställning Plusstad 2030 i Uppsala knyts samman.

2.8 Insatser från nationella myndigheter (skrivs av Viable Cities)

Viable Cities medverkar i följande insatser för att stödja Uppsala kommuns klimatomställning:

- 8.1 **Regler som främjar klimatomställningen.** Viable Cities har för avsikt att skapa ett kompetenscentrum för att förse Uppsala kommun med information avseende nuvarande och kommande svensk och europeisk lagstiftning, regler och normer av relevans för kommunens klimatomställning
- 8.2 **Mer innovationer.** Viable Cities kommer genom ett nytt kompetenscentrum att förse Uppsala kommun med informationer om innovationer inom energi, transporter, byggande, återvinning/cirkulär ekonomi, digital utveckling mm av relevans för Uppsala kommun klimatomställning och klimatmål 2030
- 8.3 **Samordnad finansiering.** Viable kommer på följande sätt att understödja Uppsala kommuns behov av finansiering av klimatomställningen

8.3.1 Viable Cities genomför under slutet av 2020 och början av 2021 en ny utlysning med syfte att finansiera fortsatta arbete med Klimatkontrakt 2030 för de kommunerna som uppfyller utlysningens villkor

8.3.2 Viable Cities samarbetar med Europeiska Regionala Utvecklingsfonden, ERUF, i syfte att skapa synergi mellan ERUF:s verksamhet och Klimatkontrakt 2030

8.3.3 Viable Cities har genom Rådet för Hållbara Städer startat ett samarbete för att skapa synergi mellan statliga myndigheters bidragsgivning och Klimatkontrakt 2030 och etablera ett forum för information om offentlig finansiering och samordning av förhandlingar mellan Uppsala kommun och bidragsgivande myndigheter

8.3.4 Viable Cities samarbetar med Kommuninvest och Europeiska Investeringsbanken EIB i syfte att utveckla former för att förstärka den långsiktiga finansieringen av Uppsala kommuns klimatinvesteringsplan

8.4 Uppbackning inför EU-finansiering. Om Uppsala kommun har för avsikt att söka finansiering från EU:s Mission "100 Climate Neutral Cities by 2030" kommer Viable Cities att ge tekniskt stöd i ansökningsarbetet.

9. Rapportering och uppföljning (skrivs/utvecklas av Viable Cities)

Viable Cities och Uppsala kommun är överens om att genomföra en årlig uppföljning av kommunens resultat inom ramen för Klimatkontrakt 2030. Som underlag för en sådan årlig uppföljning kommer Viable Cities:

- att genomföra en årlig uppföljning på nationell nivå av de samlade resultaten av Klimatkontrakt 2030; detta kommer att ske i samarbete med Rådet för Hållbara Städer
- att genomföra en utvärdering av verksamheten i former som återstår att bestämma.

